

Sygn. akt IV U 372/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 sierpnia 2022 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Sławomir Matusiak

Protokolant: st. sekr. sąd. Beata Krysiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 sierpnia 2022 roku w Sieradzu

odwołania W. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

z dnia 15.06.2022 r. Nr (...)

w sprawie W. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

o emeryturę pomostową

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 372/22

UZASADNIENIE

Decyzją z **15.06.2022r.**, ZUS II Oddział w Ł. odmówił W. P. prawa do emerytury pomostowej w oparciu o art. 4, art. 49 ustawy z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz.U.2018.1924 jt.zm.) w zw. z przepisami ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2022.504 j.t. ze zm.) i przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U.8.43 zm.).

Nie podzielając powyższej ***decyzji, pełnomocnik strony ustanowiony w sprawie*** złożył odwołanie, wnosząc o ustalenie prawa do emerytury pomostowej poprzez uwzględnienie do prac w szczególnych warunkach okresów zatrudnienia od 1.09.1984 – 31.07.1989, 1.01.1989 – 31.10.2000.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W. P., ur. (...)

W okresie od 1.09.1984 – 31.10.2000, był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w przedsiębiorstwie (...) w K., w tym od 1.09.1984 – 31.07.1989, 1.10.1989 – 31.10.2000, wykonywał prace przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości, wymienioną w wykazie A dział V poz. 5 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy

nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych ma których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę (Dz.Urz. MB i PMB Nr 3 poz. 6 ze zm.). Praca wnioskodawcy polegała na montażu tzw. koryt kablowych, drabinek. Były to elementy, w których układano kable zasilające. Były to prace wykonywane zarówno w kanałach kablowych, jak i na wysokości. Korytka kablowe i drabinki były to elementy metalowe, które łączono w całość poprzez skręcanie śrubami. W razie potrzeby odwołujący zajmował się także ciągnięciem kabli po uprzednio przygotowywanych trasach kablowych. Praca była wykonywana także w okresie zimowym (**świadcstwo wykonywania prac w szczególnych warunkach/akta ZUS; zeznania wnioskodawcy – na nagraniu CD – 00:00:56 – 00:07:46 k. 16/akta sprawy**).

W dniu 16.08.2021r., ubezpieczony złożył w ZUS wniosek o emeryturę (**wniosek/akta ZUS**).

Po rozpoznaniu wniosku ZUS zaliczył do stażu sumarycznego 26 lat, 5 m-cy i 7 dni w tym do stażu w szczególnych warunkach w myśl art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych – 15 lat i 7, nie zaliczając do prac w szczególnych warunkach w myśl art. 49 ww. ustawy żadnego okresu.

Decyzją z **15.06.2022r.**, w zw. z **postanowieniem z 26.07.2022r.**, ZUS odmówił W. P. prawa do emerytury pomostowej w oparciu o art. 4, art. 49 ustawy z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz.U.2018.1924 jt.zm.) w zw. z przepisami ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2022.504 j.t. ze zm.) i przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U.8.43 zm.) (**karta przebiegu zatrudnienia,decyzja/ akta ZUS**).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i w postępowaniu przed organem rentowym. Fakty dotyczące charakteru pracy wnioskodawcy wykonywanej w latach 1984 – 2000, Sąd ustalił na podstawie zeznań strony, którym dał wiarę.

Sąd Okręgowy zważył:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z przepisem art. 4 ustawy z dnia 19.12.2008r. o emeryturach pomostowych (Dz.U.2022.1340 t.j.) prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Jak wynika z przepisu art. 49 cyt. ustawy, prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

1) po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;

3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Ustawa o emeryturach pomostowych (w art. 3 ust. 1) zawiera nową, bardzo szczegółową definicję prac w szczególnych warunkach. Stanowi ona, iż są to prace związane z czynnikami ryzyka, które spełniają łącznie następujące kryteria: z dużym prawdopodobieństwem mogą spowodować trwale uszkodzenie zdrowia (wraz z upływem wieku pracownika),

- wykonywane są w szczególnych warunkach środowiska pracy,

- determinowane są siłami natury lub procesami technologicznymi,

- pomimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej lub medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu uzasadniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku.

Stosownie do art.12 ustawy o emeryturach pomostowych, przy ustalaniu okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, o których mowa w art. 4-11, nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał wynagrodzenie lub świadczenie z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle wykładni językowej art. 4 i art. 49 ustawy z 2008 r. o emeryturach pomostowych, jest legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy, a więc po dniu 1 stycznia 2009 r. W przypadku, kiedy osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy „szczególnej” według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do „nowego” świadczenia jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy (okres pracy) można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 ustawy) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3 ustawy). Innymi słowy brak podstaw prawnych do przyznania emerytury pomostowej ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, dziś nie może być tak kwalifikowany (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 marca 2012 r., sygn. akt II UK 164/11 OSNP 2013/5-6/62). Zaprezentowana wykładnia powyższych przepisów znajduje odzwierciedlenie w orzecznictwie sądów powszechnych. Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 11 maja 2021 r. III AUa 991/20 LEX nr 3337316, warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle wykładni językowej art. 4 i 49 ustawy z 2008 r. o emeryturach pomostowych, jest więc legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy, a więc po 1 stycznia 2009 r. W przypadku, gdy osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy „szczególnej” według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do „nowego” świadczenia jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy (okres prac) można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 ustawy) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3 ustawy). Innymi słowy, brak jest podstaw prawnych do przyznania emerytury pomostowej ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, dziś nie może być tak kwalifikowany. Mając więc na uwadze, iż skarżący nie kontynuował po dniu 31 grudnia 2008 r. pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, winien udowodnić, iż na dzień 1 stycznia 2009 r. legitymuje się stażem pracy w warunkach szczególnych, który można zakwalifikować jako pracę w warunkach

szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych w wymiarze co najmniej 15 lat. Niewątpliwie prace przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości (abstrahując od faktu, iż ubezpieczony obok prac na wysokości wykonywał także prace na „poziomie 0”), nie mogą być uznane za prace w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych. W myśl zawartej w powołanym akcie prawnym definicji ustawowej, prace w szczególnych warunkach - zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych - to prace związane z czynnikami ryzyka wymienionymi w art. 3 ust. 2 ustawy, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwale uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy; prace o szczególnym charakterze - zgodnie z art. 3 ustęp 3 ustawy o emeryturach pomostowych - to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrożający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy. Podkreślić przy tym należy, iż zakres przedmiotowy prac zaliczanych przez ustawodawcę do prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych jest znacznie węższy, niż ten określony w wykazie takich prac zamieszczonych w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z 1983 r. wydanym na podstawie art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Celem ustawy o emeryturach pomostowych była likwidacja możliwości wcześniejszego przechodzenia na emeryturę przez niektóre grupy zawodowe. Ustawodawca uznał, że wprowadzone w 1983 r. przepisy regulujące te kwestie (w szczególności rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.) przewidują zbyt szeroką grupę uprawnionych do wcześniejszych świadczeń emerytalnych i niezbędna jest konsekwentna realizacja założeń reformy systemu ubezpieczeń społecznych, co do stopniowej likwidacji możliwości wcześniejszego przejścia na emeryturę. Wśród prac wymienionych przez ustawodawcę w załączniku nr 1 oraz nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych, jako prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, nie zostały wymienione prace wykonywane przez skarżącego, tj. prace przy montażu elementów, niezbędnych do układania kabli zasilających.

W ocenie Sądu zaskarżona decyzja jest prawidłowa. Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ §1 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.